

تاریخ فلسفہ

دکتر رحمت اللہ قاضیان

www.Ketab.ir

سرشناسه	: قاضیان، رحمت الله، ۱۳۱۹ -
عنوان و نام پدیدآور	: تاریخ فلسفه / رحمت الله قاضیان.
مشخصات نشر	: قم: افروغ، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۳۶۶ ص؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ سم.
شابک	: 978-622-967520-5: ۴۲۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: نمایه.
موضوع	: فلسفه -- تاریخ
موضوع	: Philosophy -- History
رده بندی کنگره	: B۹۹
رده بندی دیویی	: ۱۰۰
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۳۱۰۰۳۳

انتشارات افروغ

دفتر انتشارات: پردیسان- بلوار بهشت- خیابان ملت- ساختمان کرانه ۴- واحد ۹

تلفن: ۰۹۱۲۷۵۳۴۶۸۳-۰۹۳۳۳۰۳۸۶۹۰

عنوان: تاریخ فلسفه

نویسنده: رحمت الله قاضیان

ناشر: افروغ

نوبت چاپ: اول ۹۹

تیراژ: ۵۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۶۷۵۲-۰-۵

قیمت: ۴۲۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

مقدمه، ص ۶

بخش اول: فلسفه‌ها و تمدن‌های قبل از یونان، ص ۱۲

تمدن و فلسفه در بین النهرین و خوزستان ۱۳ تمدن و فلسفه در مصر، ص ۱۵

تمدن و فلسفه در هند، ص ۱۶ تمدن و فلسفه در ایران، ص ۱۹

تمدن و فلسفه در چین، ص ۲۱

بخش دوم: فلسفه در یونان باستان، ص ۳۲

حکومت و اعتقادات در یونان، ص ۳۸ مکتب ملطی یا طبیعیون، ص ۳۵

فیثاغوریان یا تعلیماتیان، ص ۳۹ هراکلیتوس، ص ۴۲

النائیون یا عقلیون، ص ۴۸ اتمیان، ص ۵۶

سوفسطائیان، ص ۶۰ سقراط، ص ۶۶

افلاطون، ص ۷۸ ارسطو، ۹۷

اپیکوریان، ص ۱۱۹ شکاکان، ص ۱۲۶

رواقیان، ص ۱۳۰ نوافلاطونیان، ۱۳۳

فیلون، ص ۱۴۲

بخش سوّم: فلسفه در قرون وسطی، ص ۱۲۹

- فلسفه در قرون وسطی، ص ۱۵۰ اگوستین، ص ۱۵۳
 جان اسکارت آنسلم، ص ۱۵۵ توماس آکویناس، ص ۱۵۷
 فرانسیس قدیس، ص ۱۶۰ نامگرایان (اصحاب تسمیه)، ص ۱۶۱

بخش چهارم: فلسفه بعد از رنسانس در غرب، ص ۱۶۲

- رنسانس (تجدید حیات علمی)، ۱۶۳ فرانسیس بیکن، ص ۱۶۶
 دکارت، ص ۱۷۱ پاسکال، ص ۱۷۶
 اسپینوزا، ص ۱۷۲ هابز، ص ۱۸۱
 لایب نیتس، ص ۱۸۳ جان لاک، ص ۱۸۸
 کندیاک، ص ۱۹۱ مالبرانش، ص ۱۹۲
 بارکلی، ص ۱۹۵ دیوید هیوم، ص ۱۹۸
 روسو، ص ۲۰۲ ولتر، ص ۲۱۱
 کانت، ص ۲۱۷ فیخته، ص ۲۲۸
 شلینگ، ص ۲۳۰ هگل، ص ۲۳۱
 شوپنهاور، ص ۲۳۷ اگوست کنت، ص ۲۴۳
 اگزیزانسیالیسم، ص ۲۴۸ نیچه، ص ۲۵۰
 مارکس، ص ۲۵۶ ویلیام جیمز (پراگماتیسم)، ص ۲۶۲
 جان دیویی، ص ۲۷۰ برگسون، ص ۲۷۲

بخش پنجم: فلسفه در عالم اسلام، ص ۲۸۱

- تشویق اسلام از علم و حکمت، ص ۲۸۲ فلسفه در دوران اسکندرانی، ۲۸۵
 روش های فکری اسلامی، ص ۲۸۵ جهان بینی فلسفی، ص ۲۹۰

شیعه و تفکر عقلی و فلسفی، 294

عصر ترجمه، ص 291

کندی، ص 301

سهام فلسفه اسلامی در فلسفه، ص 297

فارابی، ص 202

محمد بن زکریای رازی، 301

ابن مسکویه، ص 310

ابن سینا، ص 306

ابن باجه، ص 311

بهمنیار، ص 310

ابن طفیل، ص 312

ابن میمون، ص 311

مکتب اشراق سهروردی، ص 313

ابن رشد، ص 312

شهرزوری، ص 328

قطب الدین شیرازی، ص 327

قطب الدین رازی، ص 328

ابن کمونه، ص 328

دوانی، ص 332

مکتب اصفهان، ص 329

میرفندرسکی، ص 336

میر داماد، ص 332

ملا علی نوری، ص 345

ملا صدرای شیرازی، ص 337

حکیم سبزواری، ص 346

ملا رجعلی تبریزی، ص 345

حکیم جلوه، ص 348

آقا علی زنوری، ص 347

آخوند ملا محمد کاشی، ص 349

میرزا جهانگیر خان قشقایی، ص 349

میرزا ابوالحسن رفیعی قزوینی،

میرزا مهدی آشتیانی، ص 349

350

علامه طباطبائی، ص 351

آیت الله کمپانی، ص 350

علامه مطهری، ص 355

امام خمینی، ص 354

منابع کتاب، ص 362

دیسماج

بسم الله الرحمن الرحيم

سپاس و ستایش مخصوص خدا پروردگار عالمیان است، که با آموختن همه‌ی اسماء به انسان «عَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا» (بقره ۳۱/۲) او را اشرف مخلوقات قرار داد و با آموختن حکمت بدو خیر کثیر به وی عنایت فرمود: «مَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا» (بقره ۲۶۹/۲). و درود بی‌پایان و سلام نامحدود بر تمامی انبیا خصوصاً اشرف و خاتم آنان محمد مصطفی صلی الله علیه و آله که شهر علم است و آل اطهارش که ابواب علم و حکمت - اند.

هر کس بخواهد در علمی تبخّر حاصل نماید، باید در تاریخ آن علم هم شناخت داشته باشد، به طوری که محققان معمولاً کسی را که به تاریخ علمی آگاهی ندارد در آن علم صاحب نظر نمی‌دانند، ولی دانستن تاریخ فلسفه بیش از تاریخ سایر علوم ضروری است.

از این رو، کسی که می‌خواهد کاملاً با فلسفه آشنایی پیدا کند، باید از تاریخ فلسفه یعنی سرگذشت تفکرات مردان بزرگی، که با افکار و نظریات خود در باره‌ی هستی، فلسفه را ساخته‌اند نیز آگاه باشد، تا از یک طرف، در تحقیقات فلسفی خود به آن بن-بست‌های فکری، که پیشینیان بدان رسیده‌اند، گرفتار نشود و اشتباهات آنان را تکرار نکند؛ و از طرف دیگر، گرچه اکنون فلسفه چه در عالم اسلام و چه در غرب بسیار پیشرفت کرده؛ ولی هنوز بسیاری از مطالب و استدالات فلسفی همان‌هاست، که از افلاطون ارسطو، فارابی، ابن سینا، شیخ اشراق، خواجه نصیرالدین، ملاصدرا و... به جا مانده است. و این بدان علت است، که مطالب فلسفی همچون داستان‌ها و حکایات افراد

مختلف بایکدیگر بی ارتباط نیستند؛ بلکه فلسفه جست و جوی حقیقت واحد در هستی از سوی انسان‌های برجسته (فلاسفه) از طریق برهان و استدلال است و هریک از فلاسفه هم کم و بیش در ساختن آن سهم بوده‌اند.

و این درست نیست، که ما از تاریخ سیاسی یعنی تاریخ طواغیت و لشکرکشان که در واقع ویرانگران فرهنگ و تمدن و نابودکنندگان حرث و نسل بودند آگاه باشیم؛ اما از تاریخ فلسفه و فلاسفه یعنی تاریخ بزرگ‌ترین متفکران و اندیشمندان جهان، که آفرینندگان فکر و فلسفه و عرفان و فرهنگ و تمدن برای ما بوده‌اند، غافل باشیم.

از آنجا که تعقل و تفکر ممیز و ویژگی انسان از حیوانات است؛ از این رو، در مورد تاریخ فلسفه هم، که همان تاریخ تعقل و تفکر است باید گفت، که تاریخ فلسفه با پیدایش نخستین انسان همراه باشد، و از آن به بعد هم هرگاه انسانی می زیسته و هر جا انسانی بوده است تعقل و تفکر را هم با خود همراه داشته است. پس اولاً، مطلق دانش و آگاهی و از جمله فلسفه مال همه انسان‌ها و میراث مشترک همه‌ی نژادها و ملل است نه آن‌که ویژگی نژاد یا ملت خاصی باشد. ثانیاً، نمی‌توان یک زمان یا یک مکان را به عنوان خاستگاه فلسفه دانست، بلکه تنها می‌توان گفت، که بعضی ملت‌ها در پیدایش فلسفه سهم بیشتری داشته‌اند. از این رو، بدان سبب تاریخ فلسفه را از یونان آغاز می‌کنند، که این در یونان بود، که برای اولین بار افکار فلسفی به معنی واقعی پیدا شد، و گرنه یونانیان هم به نوبه‌ی خود فلسفه و علم را از مشرق زمین یعنی مصر، بین‌النهرین و ایران گرفته‌اند.

دکتر رحمت الله قاضیان